

คำนำ

กรมส่งเสริมการเกษตรมีภารกิจในการถ่ายทอดเทคโนโลยีและความรู้ บริการข้อมูลข่าวสาร และให้คำแนะนำอาชีพให้แก่เกษตรกร โดยมีเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรทุกระดับ ที่มีความรู้ ทักษะความชำนาญ ด้านการเกษตร ที่มีความพร้อมในการปฏิบัติงานส่งเสริมการเกษตรในพื้นที่ทั่วประเทศ การจัดการความรู้ (KM) ถือเป็นเครื่องมือสำคัญที่จะทำให้งานบรรลุผลสำเร็จ สอดคล้องกับแนวทางเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการ งานส่งเสริมการเกษตร สู่ระบบราชการ ๔.๐ โดยการรวบรวมองค์ความรู้อย่างเป็นระบบ เชื่อมโยงกับข้อมูล และองค์ความรู้จากภายนอก มีการแบ่งปันองค์ความรู้ในองค์กรเพื่อแก้ปัญหาและสร้างนวัตกรรม และใช้ปรับปรุง ให้เกิดกระบวนการทำงานที่เป็นเลิศและสร้างมูลค่าเพิ่มสู่ประชาชน เพื่อให้หน่วยงานในสังกัดปฏิบัติหน้าที่ บรรลุเป้าหมายและวิสัยทัศน์ในการพัฒนาให้เกษตรกรให้มีความเข้มแข็ง มีคุณภาพชีวิตที่ดี และมีรายได้เพิ่มขึ้น

คณะกรรมการจัดการความรู้ของกรมส่งเสริมการเกษตร จึงได้กำหนดแนวทางการจัดการความรู้ ในงานส่งเสริมการเกษตร เพื่อเป็นแนวทางปฏิบัติงานของหน่วยงานในสังกัดต่าง ๆ ได้นำกระบวนการจัดการความรู้ ไปใช้ในการเพิ่มประสิทธิภาพการทำงาน ให้เกิดประสิทธิผลตามภารกิจ ยุทธศาสตร์ และแนวทางดำเนินงาน ตลอดจนสร้างสังคมการทำงานเพื่อเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ต่อไป

คณะกรรมการจัดการความรู้
กรมส่งเสริมการเกษตร
มกราคม ๒๕๖๗

สารบัญ

หน้า

บทที่ ๑ บทนำ

- ๑.๑ ความเป็นมา ๑
- ๑.๒ แนวคิดการจัดการความรู้ ๑

บทที่ ๒ แนวทางการจัดการความรู้

- ๒.๑ วัตถุประสงค์ ๔
- ๒.๒ เป้าหมาย ๔
- ๒.๓ วิธีการดำเนินงาน ๔
- ๒.๔ แผนการดำเนินงาน ๕
- ๒.๕ การติดตามและประเมินผล ๕

บทที่ ๓ บทบาท/ภารกิจในการจัดการความรู้

- ๓.๑ กลไกคณะกรรมการและคณะทำงานจัดการความรู้ ๖
- ๓.๒ ภารกิจของหน่วยงาน ๗

ภาคผนวก

- แบบฟอร์มแผนการจัดการความรู้ (KM Action Plan) ๙
- สรุปภาพองค์ความรู้ (Infographic) ๑๐
- แบบรายงานสรุปผลการจัดการความรู้ ๑๑
- เครื่องมือในการจัดการความรู้ ๑๒
- เอกสารและแหล่งศึกษาเพิ่มเติม ๑๓
- ช่องทางการประสานงานและจัดส่งข้อมูล ๑๔

บทที่ ๑ บทนำ

๑.๑ ความเป็นมา

สืบเนื่องจาก มาตรา ๑๑ ของพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี พ.ศ.๒๕๔๖ กำหนดให้ส่วนราชการมีหน้าที่พัฒนาความรู้ในส่วนราชการ เพื่อให้มีลักษณะเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ อย่างสม่ำเสมอ โดยต้องรับรู้ข้อมูลข่าวสารและสามารถประมวลผลความรู้ในด้านต่าง ๆ เพื่อนำมาประยุกต์ใช้ในการ ปฏิบัติราชการได้อย่างถูกต้อง รวดเร็ว และเหมาะสมต่อสถานการณ์ รวมทั้งต้องส่งเสริมและพัฒนาความรู้ ความสามารถ สร้างวิสัยทัศน์ และปรับเปลี่ยนทัศนคติของข้าราชการในสังกัด ให้เป็นบุคลากรตามที่มีประสิทธิภาพและมีการเรียนรู้ ร่วมกัน และเพื่อให้การพัฒนาความรู้ในส่วนราชการมีลักษณะเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ อย่างสม่ำเสมอ

กรมส่งเสริมการเกษตรมีภารกิจสำคัญเกี่ยวกับการส่งเสริมและพัฒนาเกษตรกร ในการผลิตและ จัดการสินค้าเกษตร ตลอดจนฝึกอาชีพถ่ายทอดเทคโนโลยีและให้บริการทางเกษตร โดยใช้ระบบส่งเสริมการเกษตร เป็นกลไกการทำงานหลัก มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างเจ้าหน้าที่และเกษตรกร เพื่อวางแผนและพัฒนางาน โครงการส่งเสริมการเกษตรต่าง ๆ จึงมีความจำเป็นที่เจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรในทุกระดับต้องมีการจัดการ ความรู้เพื่อใช้ในการเพิ่มประสิทธิภาพการปฏิบัติงาน ตลอดจนนำองค์ความรู้จากหน่วยงานวิชาการ ผลงานวิจัย และ การศึกษาจากความสำเร็จของหน่วยงานอื่นหรือเกษตรกร มาเผยแพร่ขยายผลสู่เกษตรกรรายอื่นอย่างแพร่หลาย การจัดการความรู้เพื่อนำมาใช้ในงานส่งเสริมการเกษตร เป็นการปรับเปลี่ยนวิธีการทำงานจากฐานของทรัพยากร (Resource Based) มาเป็นการทำงานบนฐานขององค์ความรู้ (Knowledge Based) เพื่อให้เจ้าหน้าที่ได้เรียนรู้ และพัฒนาตนเองจากการปฏิบัติงานส่งเสริมการเรียนรู้จากการทำงานร่วมกันเป็นทีม (Team learning and Working) และบูรณาการในการทำงานร่วมกับหน่วยงานอื่น ๆ ตลอดจนสนับสนุนการพัฒนาอาชีพให้แก่เกษตรกร กลุ่มเป้าหมายในพื้นที่อย่างเป็นรูปธรรม สำหรับปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๗ กรมส่งเสริมการเกษตรได้กำหนด แนวทางการจัดการความรู้สู่งานส่งเสริมการเกษตร เพื่อให้บุคลากรมีทักษะความรู้ในการพัฒนางานให้ตอบ เป้าหมาย/ตัวชี้วัด และเกิดผลสัมฤทธิ์ตามนโยบายกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ แผนปฏิบัติการกรมส่งเสริม การเกษตร งานตามนโยบายสำคัญเร่งด่วน และแนวทางดำเนินงานของกรมส่งเสริมการเกษตรประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๗ ให้บรรลุเป้าหมายการพัฒนาคน พัฒนางาน และพัฒนาเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ต่อไป

๑.๒ แนวคิดการจัดการความรู้

๑) ความหมายการจัดการความรู้

การจัดการความรู้ หรือ KM (Knowledge Management) เป็นเครื่องมือที่นำมาช่วยในการค้นหา บันทึกลง และจัดเก็บประสบการณ์ ตลอดจนผลงานที่ประสบความสำเร็จ ภาควิชา และมีความรู้ค่าต่อการนำไปใช้ประโยชน์ ในการดำเนินงานขององค์กรให้บรรลุผลตามเป้าหมาย ภารกิจ หน้าที่ ให้เกิดผลสัมฤทธิ์ได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยเป็นองค์ความรู้ที่ฝังลึกอยู่ในเจ้าหน้าที่หรือในตัวเกษตรกร นำมาจัดการให้สามารถเข้าถึงความรู้ และนำไปใช้ ในการปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ และมีการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์เพื่อกระจายองค์ความรู้สู่บุคคลเป้าหมาย เพื่อนำไปใช้ประโยชน์ให้เกิดปรากฏผลได้อย่างแท้จริง มีรูปแบบของความรู้ ๒ ประเภท คือ

๑.๑) ความรู้ที่ชัดแจ้ง (Explicit Knowledge) เป็นความรู้ที่สามารถรวบรวมถ่ายทอดได้ โดยผ่านวิธีการต่าง ๆ เช่น การบันทึกเป็นลายลักษณ์อักษร ทฤษฎี คู่มือต่าง ๆ เอกสาร กฎระเบียบ วิธีการปฏิบัติงาน สื่อต่าง ๆ เช่น VCD DVD Internet เทป เป็นต้น และบางครั้งเรียกว่า ความรู้แบบรูปธรรม

๑.๒) ความรู้ที่ฝังอยู่ในตัวคน (Tacit Knowledge) เป็นความรู้ที่ได้จากประสบการณ์ พรสวรรค์หรือสัญชาตญาณของแต่ละบุคคลในการทำความเข้าใจในสิ่งต่าง ๆ เป็นความรู้ที่ไม่สามารถถ่ายทอดออกมาเป็นคำพูด หรือลายลักษณ์อักษรได้โดยง่าย เช่น ทักษะในการทำงาน งานฝีมือ ประสบการณ์ แนวความคิด และบางครั้งเรียกว่า ความรู้แบบนามธรรม

๒) เป้าหมายการจัดการความรู้

๒.๑) พัฒนาคน โดยกลุ่มบุคคลเป้าหมายในการใช้เครื่องมือจัดการความรู้ และผู้รับบริการ เกิดความรู้ความเข้าใจ และมีทักษะในองค์ความรู้ที่ได้รับการถ่ายทอดและแลกเปลี่ยนจนเกิดผลสำเร็จ และ/หรือ บรรลุภารกิจตามต้องการได้เป็นรูปธรรม

๒.๒) พัฒนางาน โดยภารกิจหน้าที่ที่หน่วยงานได้รับมอบหมายงานเชิงนโยบาย งานเชิงกิจกรรม/โครงการ และอื่น ๆ ได้รับการตอบสนองในการนำองค์ความรู้/เทคโนโลยี วิชาการ กรณีตัวอย่างที่ได้ผล และประสบการณ์ที่ประสบผลสำเร็จ มาใช้ประโยชน์ได้สอดคล้องกับความต้องการจนส่งผลให้งานมีคุณค่า ผลงานมีคุณภาพ และเป็นที่ยอมรับเชื่อถือในความเป็นเหตุเป็นผลได้อย่างแท้จริง

๒.๓) พัฒนาองค์กรหรือหน่วยงาน โดยสร้างความเชื่อถือและการยอมรับของผลงาน และองค์ความรู้ที่องค์กรสามารถดำเนินการได้ด้วยตนเอง ส่งผลให้มีทุนความรู้เป็นของตนเอง เป็นการพาองค์กรไปสู่ความอยู่รอด การแข่งขัน และการรอดพ้น จากปัจจัยเสี่ยงที่เป็นอุปสรรค ซึ่งเป็นผลสำเร็จของการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ได้ด้วยตนเอง

๓) ปัจจัยที่ทำให้การจัดการความรู้ประสบผลสำเร็จ

๓.๑) ผู้บริหารขององค์กรให้การสนับสนุน มีความเชื่อมั่นและเห็นคุณค่าของบุคลากร และองค์ความรู้ที่มีอยู่ภายในองค์กร

๓.๒) บุคลากรภายในองค์กร มีความคิดเชิงบวกหรือความรู้สึกที่ดีในการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ และร่วมมือกันบันทึกจัดเก็บประสบการณ์/องค์ความรู้/ผลงานที่ได้ผลเป็นรูปธรรม

๓.๓) การสื่อสารผ่านช่องทางสื่อต่าง ๆ ได้ครอบคลุมทั่วถึง กลุ่มบุคคลเป้าหมาย อย่างต่อเนื่อง สม่ำเสมอ ตลอดจนมีการบูรณาการสื่อเพื่อการเรียนรู้ การเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ ทั้งในภาพรวมขององค์กร และหน่วยงานย่อยต่าง ๆ

๓.๔) นำเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้เป็นเครื่องมือสนับสนุน บริหารจัดการพัฒนา บุคลากร บันทึกจัดเก็บ ตรวจสอบ/ควบคุม กำกับติดตามประเมินผล/สรุปผล เผยแพร่ ประชาสัมพันธ์และอื่น ๆ ทั้งนี้ ก็เพื่อให้สามารถปฏิบัติงานได้เท่าทันกับสถานการณ์ สภาพแวดล้อม และความเจริญก้าวหน้าของเทคโนโลยี

๓.๕) กระจายความรับผิดชอบและอำนาจสู่บุคคล ทีมงานและองค์กร/หน่วยงาน เพื่อขยายผลงานให้เกิดการปฏิบัติและขับเคลื่อนการจัดการความรู้สู่บุคคลเป้าหมาย ได้อย่างรวดเร็ว ถูกต้อง และทันเหตุการณ์/ความต้องการ

๔) กระบวนการจัดการความรู้ในงานส่งเสริมการเกษตร

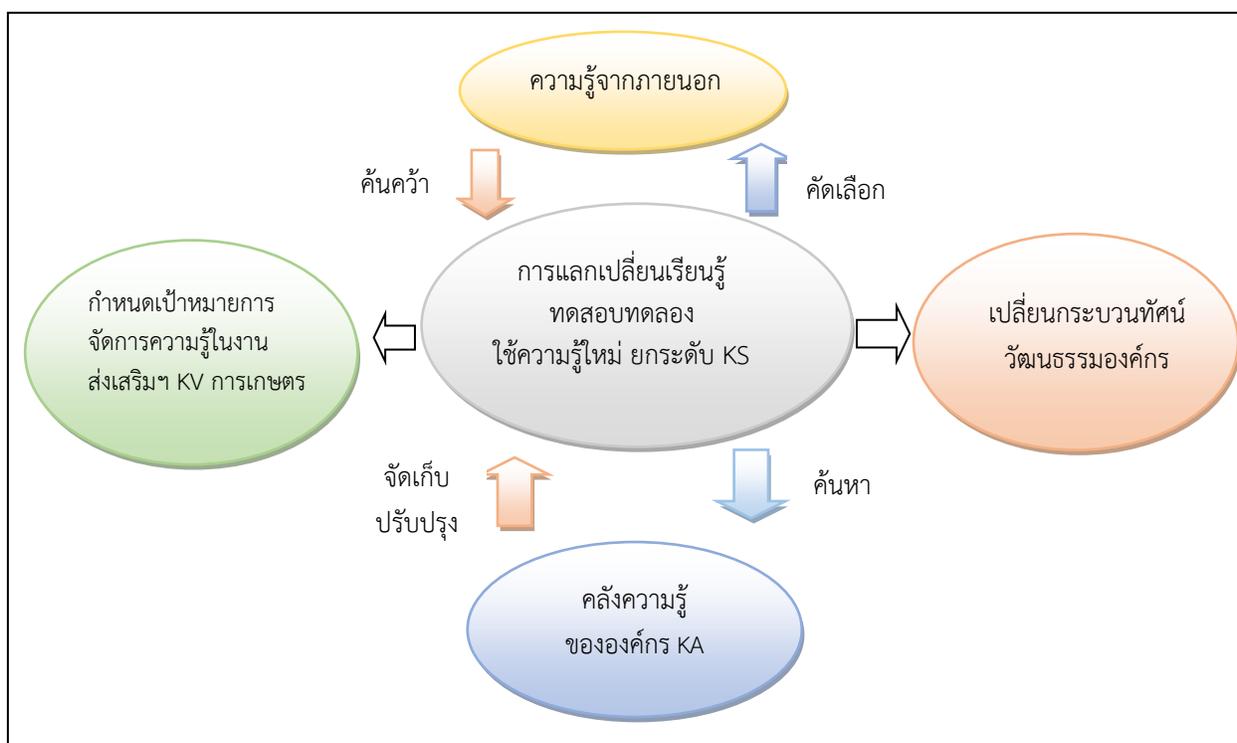
เพื่อสร้างความรู้สำหรับใช้ในการทำงานส่งเสริมการเกษตรโดยใช้หลักการของแนวคิดของการจัดการความรู้ มาช่วยยกระดับและปรับปรุงงานให้เกิดผลสัมฤทธิ์ ตามภารกิจขององค์กร และใช้รูปธรรม ที่สถาบันส่งเสริมการจัดการความรู้เพื่อสังคม (สคส.) ได้อธิบายไว้ มีองค์ประกอบสำคัญ ๓ องค์ประกอบ คือ

(๑) เป้าหมายการจัดการความรู้ (Knowledge Vision: KV) จัดทำขึ้นมาเพื่อตอบสนอง วิสัยทัศน์และพันธกิจขององค์กร หรือตอบประเด็นที่ต้องการพัฒนาให้ดีขึ้น หรือตอบปัญหาต่าง ๆ ที่ต้องการหาแนวทางในการแก้ไขให้กับหน่วยงาน

(๒) แลกเปลี่ยนเรียนรู้ (Knowledge Sharing: KS) เพื่อให้ได้องค์ความรู้ที่นำไปใช้ได้ อย่างเหมาะสม

(๓) คลังความรู้ (Knowledge Asset: KA) เป็นการรวบรวมและจัดเก็บองค์ความรู้ไว้ในรูปแบบต่าง ๆ เพื่อให้ง่าย และสะดวกต่อการค้นหาสำหรับนำไปใช้ในการปฏิบัติงาน

โดยทั้ง ๓ องค์ประกอบดังกล่าว มีแนวทางและกระบวนการดำเนินการที่เชื่อมโยงเป็นระบบ ซึ่งสามารถแสดงเป็นแผนผังกระบวนการจัดการความรู้ได้ดังนี้

บทที่ ๒ แนวทางการจัดการความรู้

๒.๑ วัตถุประสงค์

- ๑) เพื่อส่งเสริมการจัดการความรู้ให้แก่บุคลากรของหน่วยงานในสังกัด ให้มีความรู้ ความสามารถ และสมรรถนะ ในการปฏิบัติหน้าที่ให้บรรลุเป้าหมายตามนโยบายและแนวทางส่งเสริมการเกษตร
- ๒) เพื่อรวบรวมและจัดเก็บองค์ความรู้ของหน่วยงานในสังกัด และเผยแพร่ทางช่องทางสื่อสารต่าง ๆ ให้แก่บุคลากรเข้าถึงองค์ความรู้และนำไปใช้ประโยชน์ในการปฏิบัติงานอย่างมีประสิทธิภาพ

๒.๒ เป้าหมาย

- ๑) หน่วยงานในสังกัดมีการจัดการความรู้ที่จำเป็นในการปฏิบัติงานและสอดคล้องกับนโยบาย แผนปฏิบัติงาน และแนวทางดำเนินงานขององค์กร
- ๒) มีการจัดเก็บองค์ความรู้ของหน่วยงานให้บุคลากรในสังกัดเข้าถึงองค์ความรู้ที่จำเป็นและใช้ประโยชน์ในการปฏิบัติงานส่งเสริมการเกษตร

๒.๓ วิธีการดำเนินงาน

- ๑) ค้นหาความต้องการความรู้ เพื่อนำมาจัดการความรู้ Knowledge Vision (KV) ที่สอดคล้อง เชื่อมโยงกับยุทธศาสตร์หรือแนวทางการดำเนินงานของกรมส่งเสริมการเกษตร ระบุเป้าหมายการพัฒนาจาก ปัญหาหรืออุปสรรคที่เกิดขึ้น และประโยชน์ที่ได้รับ(ต่อบุคลากร ต่อหน่วยงาน ต่อเกษตรกร) และจัดทำแผนการจัดการความรู้ (KM Action Plan) โดยใช้เวทีการประชุมคณะทำงานหรือการประชุมตามระบบส่งเสริมการเกษตรของหน่วยงาน เพื่อค้นหาความต้องการองค์ความรู้
- ๒) จัดกิจกรรมจัดการความรู้ให้แก่บุคลากรของหน่วยงาน Knowledge Sharing (KS) โดยใช้เวทีส่งเสริมการเกษตร หรือเวทีเฉพาะกิจอื่น ๆ เพื่อพัฒนาบุคลากรให้มีทักษะ และนำการจัดการความรู้ไปใช้ประโยชน์ในการดำเนินงานส่งเสริมการเกษตร ให้เกิดผลงานเป็นรูปธรรมได้อย่างแท้จริง โดยจัดทำ ข่าวประชาสัมพันธ์การจัดกิจกรรมจัดการความรู้ เช่น จดหมายข่าว หรือเผยแพร่ใน Website หรือ Facebook
- ๓) ประเมินผลการเรียนรู้จากบุคลากรที่เข้าร่วมกิจกรรม ประเด็นด้านความพึงพอใจการเข้าร่วมกิจกรรมของบุคลากร และการนำไปใช้ประโยชน์ โดยใช้เครื่องแบบสอบถามหรือวิธีการประเมินอื่นตามเหมาะสม
- ๔) สรุปผลการจัดการความรู้ของหน่วยงาน ในรูปแบบเอกสารรายงานอิเล็กทรอนิกส์ โดยมีรายละเอียด เนื้อหาประกอบด้วย ส่วนที่ ๑ เป้าหมายการจัดการความรู้ ส่วนที่ ๒ ผลการจัดการความรู้ ส่วนที่ ๓ สรุปและ ข้อเสนอแนะ และภาพการจัดกิจกรรมจัดการความรู้
- ๕) จัดเก็บและแบ่งปันองค์ความรู้ Knowledge Access (KA) เพื่อเผยแพร่และประชาสัมพันธ์ การจัดการความรู้ของหน่วยงาน โดยสรุปภาพองค์ความรู้ Infographic ไว้ในระบบอิเล็กทรอนิกส์ที่เว็บไซต์ของแต่ละหน่วยงาน สำหรับในภาพรวมดำเนินการจัดเก็บองค์ความรู้และเผยแพร่ที่เว็บไซต์ของกรมส่งเสริมการเกษตร หัวข้อ สถานีการเรียนรู้เพื่องานส่งเสริมการเกษตร (DOAE K-Station) และระบบอินเทอร์เน็ต SSNET หัวข้อ การจัดการความรู้ (KM)

๒.๔ แผนการดำเนินงาน

ที่	ขั้นตอนดำเนินงาน	ช่วงเวลา	ผู้รับผิดชอบ
๑.	ค้นหาความต้องการองค์ความรู้ (KV)	ม.ค. ๖๗	คณะทำงานของหน่วยงาน
๒.	จัดกิจกรรมจัดการความรู้ให้แก่บุคลากรของหน่วยงาน (KS)	ก.พ- ก.ค. ๖๗	หน่วยงานในสังกัด
๓.	ประเมินผลการเรียนรู้	ส.ค. ๖๗	คณะทำงานของหน่วยงาน
๔.	สรุปผลการจัดการความรู้ของหน่วยงาน	ส.ค. ๖๗	หน่วยงานในสังกัด
๕.	จัดเก็บและแบ่งปันองค์ความรู้ (KA)	ส.ค. ๖๗	หน่วยงานในสังกัด

หมายเหตุ หน่วยงานสามารถปรับช่วงเวลาดำเนินงานได้ตามความเหมาะสม

๒.๕ การติดตามและประเมินผล

๑) หน่วยงานในสังกัดจัดทำรายงานสรุปผลการจัดการความรู้ และแจ้งให้กองวิจัยและพัฒนา ส่งเสริมการเกษตรรวบรวม และสรุปผลการดำเนินงานตามตัวชี้วัดคำรับรองการปฏิบัติราชการประจำปี รอบการประเมินที่ ๑ และรอบที่ ๒

๒) คณะทำงานจัดการความรู้ของกรมส่งเสริมการเกษตร จัดทำเครื่องมือการประเมินผลการจัดการความรู้ของหน่วยงาน และสรุปผลการดำเนินงานเสนอคณะกรรมการจัดการความรู้ของกรมส่งเสริมการเกษตร

๓) คณะกรรมการจัดการความรู้ของกรมส่งเสริมการเกษตรพิจารณาประเมินผลการจัดการความรู้จากบุคลากรของหน่วยงาน ประเด็นการนำองค์ความรู้ไปประยุกต์ใช้ เพื่อนำมาปรับปรุงระบบการทำงาน เพิ่มทักษะความรู้ในการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ และเพิ่มประสิทธิภาพการดำเนินงานโครงการส่งเสริมการเกษตรให้บรรลุวัตถุประสงค์ ผลลัพธ์และส่งผลกระทบเพื่อให้เกษตรกรมีความพึงพอใจมากขึ้น

บทที่ ๓ บทบาท/ภารกิจในการจัดการความรู้

ในการขับเคลื่อนการจัดการความรู้ ได้กำหนดบทบาทหน้าที่การจัดการความรู้ของหน่วยงาน และคณะบุคคล เพื่อให้เกิดกลไกการพัฒนาในแต่ละระดับ มีการมอบหมายความรับผิดชอบตามภารกิจหน้าที่ และให้หน่วยงานระดับผู้รับผิดชอบงานจัดการความรู้ได้อย่างชัดเจน ประกอบด้วย

๓.๑ กลไกคณะกรรมการและคณะทำงานจัดการความรู้

กรมส่งเสริมการเกษตรได้มีคำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการจัดการความรู้และคณะทำงานจัดการความรู้ของกรมส่งเสริมการเกษตร เพื่อให้การดำเนินการจัดการความรู้ของกรมส่งเสริมการเกษตรเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ และเกิดผลสัมฤทธิ์อย่างเป็นรูปธรรม และมอบหมายหน่วยงานในสังกัดดำเนินการทบทวนคำสั่งแต่งตั้งคณะทำงานจัดการความรู้ภายในหน่วยงาน ดังนี้

๑) คณะกรรมการจัดการความรู้ของกรมส่งเสริมการเกษตร มีองค์ประกอบ คือ อธิบดีกรมส่งเสริมการเกษตร เป็นประธานกรรมการ รองอธิบดีกรมส่งเสริมการเกษตรที่ได้รับมอบหมาย เป็นรองประธานกรรมการ ผู้อำนวยการกอง/สำนัก/ศูนย์ในส่วนกลางและเขต เป็นกรรมการ ผู้อำนวยการกองวิจัยและพัฒนางานส่งเสริมการเกษตร เป็นกรรมการและเลขานุการ เจ้าหน้าที่กองวิจัยและพัฒนางานส่งเสริมการเกษตร ศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศ และการสื่อสาร และสำนักพัฒนาการถ่ายทอดเทคโนโลยี เป็นกรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ โดยมีอำนาจและหน้าที่

๑.๑) กำหนดแนวทางการดำเนินงานจัดการความรู้ของกรมส่งเสริมการเกษตร เพื่อส่งเสริมให้เกิดวัฒนธรรมการพัฒนาความรู้ให้สอดคล้องกับสถานการณ์และการเปลี่ยนแปลง และขับเคลื่อนกรมส่งเสริมการเกษตรไปสู่การเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้

๑.๒) ควบคุม กำกับ ดูแล การจัดทำแผนการจัดการความรู้ของกรมส่งเสริมการเกษตร รวมทั้งติดตามประเมินผลการดำเนินงานตามแผนการจัดการความรู้ของหน่วยงานในสังกัดให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผล

๑.๓) สนับสนุน ส่งเสริม และดำเนินการเพื่อให้มีการเผยแพร่องค์ความรู้ โดยใช้เทคโนโลยี และช่องทางการสื่อสารหลายรูปแบบที่มีประสิทธิภาพ เพื่อให้บุคลากรของกรมส่งเสริมการเกษตรได้มีการแลกเปลี่ยนความรู้ประสบการณ์ทำงาน และข้อมูลที่เป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาการปฏิบัติงาน

๒) คณะทำงานจัดการความรู้ของกรมส่งเสริมการเกษตร มีองค์ประกอบ คือ ผู้อำนวยการกองวิจัยและพัฒนางานส่งเสริมการเกษตร เป็นประธานคณะทำงาน ผู้อำนวยการกลุ่มพัฒนาระบบบริหาร เป็นรองประธานคณะทำงาน ผู้แทนหน่วยงานกอง/สำนัก/ศูนย์ในส่วนกลางและเขต ที่ได้รับมอบหมาย เป็นคณะทำงาน เจ้าหน้าที่กองวิจัยและพัฒนางานส่งเสริมการเกษตรที่ได้รับมอบหมาย เป็นคณะทำงานและเลขานุการ โดยมีอำนาจและหน้าที่

๒.๑) ดำเนินการพัฒนาการปฏิบัติราชการในเรื่องการจัดการความรู้ และเรื่องอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง ตามที่กรมส่งเสริมการเกษตร และคณะกรรมการจัดการความรู้ของกรมส่งเสริมการเกษตรกำหนด

๒.๒) ชี้แจงความรู้ความเข้าใจ สนับสนุน และผลักดันให้เกิดการปฏิบัติตามแนวทางจัดการความรู้ที่กำหนดเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ และบรรลุเป้าหมายที่กำหนด

๒.๓) ติดตาม ประเมินผล ให้ข้อเสนอแนะ และช่วยแก้ไขปัญหาดังกล่าว เพื่อให้การปฏิบัติจัดการความรู้ของหน่วยงานเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ และบรรลุผลตามเป้าหมายที่กำหนด

๒.๔) จัดทำรายงานเสนอคณะกรรมการจัดการความรู้ของกรมส่งเสริมการเกษตร เพื่อให้ทราบความก้าวหน้า และผลการดำเนินงานจัดการความรู้ของหน่วยงานในสังกัดกรมส่งเสริมการเกษตร

๒.๕) ปฏิบัติงานอื่น ๆ ตามที่ได้รับมอบหมาย

๓) คณะทำงานจัดการความรู้ของหน่วยงานย่อย มีองค์ประกอบ คือ ผู้อำนวยการกอง/สำนัก/เขต/เกษตรจังหวัดหรือผู้ที่ได้รับมอบหมาย เป็นประธานคณะทำงาน เจ้าหน้าที่ในหน่วยงาน เป็นคณะทำงาน ทำหน้าที่ขับเคลื่อนการจัดการความรู้ภายในหน่วยงาน และรายงานผลการดำเนินงานให้กรมส่งเสริมการเกษตรทราบ

๓.๒ ภารกิจของหน่วยงาน

๑) กอง/สำนัก/เขต

- ๑.๑) ทบทวนแต่งตั้งคณะทำงานหรือมอบหมายทีมงาน
- ๑.๒) กำหนดเป้าหมายการจัดการความรู้หรือองค์ความรู้ที่จำเป็นของหน่วยงาน อย่างน้อย ๑ เรื่อง
- ๑.๓) จัดทำแผนจัดการความรู้ และดำเนินการจัดการความรู้โดยการมีส่วนร่วมของบุคลากร โดยใช้เวทีส่งเสริมการเกษตร
- ๑.๔) สรุปผลการดำเนินงานและจัดเก็บรักษาองค์ความรู้ไว้ในคลังความรู้ในระบบอิเล็กทรอนิกส์ในเว็บไซต์ของหน่วยงาน
- ๑.๕) หน่วยงานในสังกัดจัดทำรายงานสรุปผลการจัดการความรู้ และแจ้งให้กองวิจัยและพัฒนางานส่งเสริมการเกษตรรวบรวมและสรุปผลการดำเนินงาน ตามตัวชี้วัดการรับรองการปฏิบัติราชการ (หมายเหตุ กอป. กขพ. และ สสก. สามารถระบุเป้าหมาย เป็นบุคลากรของคุณยปฏิบัติได้ตามความเหมาะสม)

๒) จังหวัด

- ๒.๑) ทบทวนแต่งตั้งคณะทำงานหรือมอบหมายทีมงาน
- ๒.๒) กำหนดเป้าหมายการจัดการความรู้หรือองค์ความรู้ที่จำเป็นของหน่วยงาน อย่างน้อย ๑ เรื่อง
- ๒.๓) จัดทำแผนจัดการความรู้ และดำเนินการจัดการความรู้โดยการมีส่วนร่วมของบุคลากร โดยใช้เวทีส่งเสริมการเกษตร
- ๒.๔) สรุปผลการดำเนินงานและจัดเก็บองค์ความรู้ไว้ในคลังความรู้ในระบบอิเล็กทรอนิกส์ในเว็บไซต์ของหน่วยงาน
- ๒.๕) สนับสนุนให้บุคลากรของจังหวัดและอำเภอเข้าถึงองค์ความรู้ และนำไปใช้ประโยชน์ในการปฏิบัติงานให้บรรลุนโยบายและเป้าหมายงานโครงการส่งเสริมการเกษตร
- ๒.๖) หน่วยงานในสังกัดจัดทำรายงานสรุปผลการจัดการความรู้ และแจ้งให้กองวิจัยและพัฒนางานส่งเสริมการเกษตรรวบรวมและสรุปผลการดำเนินงานตามตัวชี้วัดการรับรองการปฏิบัติราชการ (หมายเหตุ จังหวัดสามารถระบุเป้าหมาย เป็นบุคลากรในระดับอำเภอได้ตามความเหมาะสม)

*****

ภาคผนวก

๑. แบบฟอร์มแผนการจัดการความรู้ (KM Action Plan)
๒. สรุปภาพองค์ความรู้ (infographic)
๓. แบบรายงานสรุปผลการจัดการความรู้
๔. เครื่องมือในการจัดการความรู้
๕. เอกสารและแหล่งศึกษาเพิ่มเติม
๖. ช่องทางการประสานงานและจัดส่งข้อมูล

๑. แบบฟอร์มแผนการจัดการความรู้ (KM Action Plan)

แผนการจัดการความรู้ (KM Action Plan) ปี พ.ศ. 2567

หน่วยงาน.....

ยุทธศาสตร์/แนวทางดำเนินงานที่เกี่ยวข้อง			
.....			
.....			
เป้าหมายการพัฒนา (ปัญหา/โอกาส)			
.....			
.....			
ความต้องการองค์ความรู้ (1 เรื่อง หรือมากกว่า)			
.....			
.....			
ประโยชน์ที่จะได้รับ			
- ต่อบุคลากร คือ			
- ต่อหน่วยงาน คือ			
- ต่อเกษตรกร คือ			
กิจกรรม	เป้าหมาย	ช่วงเวลา	ผลลัพธ์
๑. ค้นหาความต้องการองค์ความรู้ (KV)	.....เรื่อง	.....	- รายงานการประชุมคณะทำงาน
๒. จัดกิจกรรมจัดการความรู้ให้แก่บุคลากรของหน่วยงาน (KS)	.....เรื่อง/ .....ครั้ง	.....	- ชาวประชาสัมพันธ์การจัดกิจกรรมจัดการความรู้ เช่น จดหมายข่าว หรือเผยแพร่ใน Website หรือ Facebook
๓. ประเมินผลการเรียนรู้	.....เรื่อง	.....	- ประเมินตนเองของหน่วยงานในประเด็นด้านความพึงพอใจ และการนำไปใช้ประโยชน์
๔. สรุปผลการจัดการความรู้ของหน่วยงาน	.....เรื่อง	.....	- รายงานสรุปผลการจัดการความรู้
๕. จัดเก็บและแบ่งปันองค์ความรู้ (KA)	.....เรื่อง	.....	- สรุปภาพองค์ความรู้ Infographic - ช่องทางเผยแพร่

๒. สรุภาพองค์ความรู้ (Infographic)

หน่วยงานสรุปลองค์ความรู้เป็นสื่อเผยแพร่อิเล็กทรอนิกส์ในรูปแบบ Infographic ขนาด A๔ โดยให้ข้อมูลรายละเอียดองค์ความรู้ที่เข้าใจง่าย และมีการออกแบบที่สวยงามน่าสนใจ มีประเด็นเนื้อหา ดังนี้

- หัวข้อองค์ความรู้
- ที่มาหรือเจ้าขององค์ความรู้
- ระบุกระบวนการ หรือวิธีการขององค์ความรู้
- ระบุเทคนิค หรือเคล็ดลับ หรือจุดเน้นสำคัญที่ทำให้้องค์ความรู้ นั้น เกิดผลสำเร็จ
- ประโยชน์การนำองค์ความรู้ไปใช้ในงานของหน่วยงาน
- ข้อมูลอื่นๆ ตามเหมาะสม เช่น ช่องทางติดต่อของหน่วยงาน qr code รายละเอียดเพิ่มเติม เป็นต้น

ตัวอย่างภาพ Infographic

๓. แบบรายงานสรุปผลการจัดการความรู้

แบบรายงานสรุปผลการจัดการความรู้ ปี ๒๕๖๗

หน่วยงาน .....

เนื้อหาประกอบด้วย

คำนำ

สารบัญ

ส่วนที่ ๑

เป้าหมายการจัดการความรู้

- ที่มาของการจัดการความรู้ ปัญหาหรืออุปสรรคที่พบในการปฏิบัติงาน
- ความต้องการพัฒนางานตามภารกิจ ความเชื่อมโยงกับยุทธศาสตร์ นโยบาย หรือแนวทางการดำเนินงานของกรมส่งเสริมการเกษตร ประจำปี พ.ศ. ๒๕๖๗ (KV)
- แผนการจัดการความรู้ (KM action plan)

ส่วนที่ ๒

ผลการจัดการความรู้

- วิธีการจัดการความรู้ (KS)
- รายละเอียดองค์ความรู้ พร้อมภาพองค์ความรู้ Infographic
- หลักวิชาการ หรือกฎระเบียบที่อ้างอิง
- ช่องทางการจัดเก็บองค์ความรู้ของหน่วยงาน (KA)

ส่วนที่ ๓

สรุปและข้อเสนอแนะ

- สรุปผลประเมินการเรียนรู้จากการจัดการความรู้ของหน่วยงาน โดยระบุประเด็นความพึงพอใจของบุคลากรหน่วยงาน และการนำไปใช้ประโยชน์
- ปัญหาอุปสรรค ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะ

ภาคผนวก

- ภาพการดำเนินกิจกรรมการจัดการความรู้

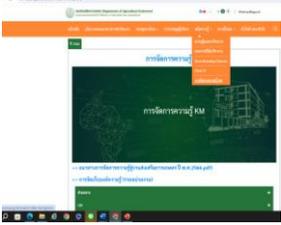
*****

๔. เครื่องมือในการจัดการความรู้

หน่วยงานสามารถเลือกใช้เครื่องมือที่เหมาะสมในการจัดกิจกรรมการจัดการความรู้ในงานส่งเสริมการเกษตร เครื่องมือที่สำคัญ ได้แก่

๑. ชุมชนนักปฏิบัติ (Community of Practice)
๒. การถอดบทเรียน (Lesson Learned)
๓. การทบทวนหลังปฏิบัติการหรือการถอดบทเรียน (After action review : AAR)
๔. เรื่องเล่าเร้าพลัง (Storytelling)
๕. เวทีเสวนาหรือสุนทรียสนทนา (Dialogue)
๖. เพื่อนช่วยเพื่อน (Peer Assist)
๗. เวที ถาม-ตอบ (Forum)
๘. การเรียนรู้โดยการปฏิบัติ (Action Learning)
๙. เครื่องมืออื่นๆ ได้แก่ การเป็นพี่เลี้ยง (Mentoring) เวทีกลุ่มเฉพาะ (Focus group) การศึกษาดูงาน (Study tour) การเรียนรู้ร่วมกันหลังงานสำเร็จ (Retrospect) การสอนงาน (Coaching) การเรียนรู้จากบทเรียนความผิดพลาด (Lesson Learning)

๕. เอกสารและแหล่งศึกษาเพิ่มเติม

<p>เอกสารเผยแพร่ในเว็บไซต์ของกรมส่งเสริมการเกษตร หัวข้อ สถานีการเรียนรู้เพื่องานส่งเสริมการเกษตร DOAE K-STATION เรื่องการจัดการความรู้ ในงานส่งเสริมการเกษตร หรือดาวน์โหลดเอกสารที่ https://k-station.doae.go.th/?p=๑๖๐๑</p>	
<p>การเรียนรู้ผ่านระบบอิเล็กทรอนิกส์ของกรมส่งเสริม การเกษตร e-Learning หลักสูตร การเสริมสร้างสมรรถนะ นักส่งเสริมการเกษตร (ชำนาญการ) วิชา AEK ๒๐๓ การจัดการความรู้ในงานส่งเสริมการเกษตร</p>	
<p>เอกสารเผยแพร่ในเว็บไซต์ของกองวิจัยและพัฒนา งานส่งเสริมการเกษตร http://new.research.doae.go.th/?p=๘๘๑๑</p>	
<p>เอกสารเผยแพร่ในเว็บไซต์ของกองวิจัยและพัฒนา งานส่งเสริมการเกษตร http://new.research.doae.go.th/?p=๗๘๓๖</p>	
<p>คลังความรู้ของกรมส่งเสริมการเกษตร https://www.doae.go.th/</p>	
<p>ช่องทางจัดเก็บแบ่งปันองค์ความรู้ ssnet หัวข้อ คลังความรู้ ข้อย่อย การจัดการความรู้ KM https://www.doae.go.th/ssnet/</p>	

๖. ช่องทางการประสานงานและจัดส่งข้อมูล

➤ ช่องทางประสานงาน

กลุ่มไลน์คณะทำงานจัดการความรู้ กสท.

➤ ช่องทางการจัดส่งข้อมูล

การส่งข้อมูลเพื่อเป็นหลักฐานประกอบตัวชี้วัดให้กองวิจัยและพัฒนางานส่งเสริมการเกษตร
ในฐานะฝ่ายเลขานุการคณะกรรมการจัดการความรู้ในงานส่งเสริมการเกษตร

ส่งทาง E-mail : kmdoaeteam@gmail.com
